

Creuer cap a Grècia

El sentit discursiu de *Proleterka* camina pel flanc vegetal de l'emoció fins a arribar al refugi assolellat de la veritat que pesa. Per al lector despistat, la novel·la es podria explicar com una meditació sobre l'estranya relació entre un pare anomenat Johannes i la seua filla, d'intel·ligència sibil·lina que en narra la distància emocional.

El to és de fina confiança sense judicis grandiloqüents, sense somnis, sense exaltacions, amb oblits clamorosos: on és la mare? quin passat de gel conforma els personatges?

El pretext narratiu és un creuer pel mar Adriàtic des de Venècia fins als llocs més famosos del Mediterrani oriental. Fet i fet, és un viatge a Grècia –el primer i l'últim, ens anuncia l'autora–, però aquest viatge només és un fil de moviment narratiu que permet a la novel·lista, que escriu en italià, anar teixint un discurs que es distancia molt i molt de les novel·les medievals, decimonòniques i nord-americanes del segle XX.

El viatge no posseeix clímax, ni tampoc coneixements culturals, ni moviments íntims gloriosos però el lector queda submergit en la vasta història familiar.

Tot el narrat és molt a prop del no-res. Del que en diem el buit, la insolació silenciosa, l'atenció als matisos de la tristesa, la iniciació

'PROLETERKA' ÉS LA NOVEL·LA MÉS EXITOSA DE L'ESCRITORA SUÏSSA FLEUR JAEGGY, QUE SEMPRE HA ESCRIT EN ITALIÀ

Fleur Jaeggy
PROLETERKA

colección andanzas

una mica mecànica al sexe i, potser a un amor que ella no pot sentir. Com un conte infantil de gel, escriu una volta.

Com que aquest estil no és pas habitual, només la relectura atenta pot mostrar-ne els matisos: en una

escena, per exemple, se'ns conta com els pares de Johannes havien perdut la fortuna, i com els que vivien al seu entorn havien gaudit de la desgràcia dels desafortunats. En cert sentit, la protagonista aprèn en els altres el mal, el gust de fer mal.

Hi ha un moment que explica com al jardí de la casa hi havia roses, camèlies, arbres fruiters, magnòlies, tanques podades i un hivernacle amb llimoners. I palmeres. Ella ha d'embolicar amb paper fi unes camèlies agençades per marxar. Tancades sota d'una etiqueta i una adreça. Potser cridaven de dolor, però ningú no les sentia.

L'autora, anomenada Fleur Jaeggy, escriu, veladament, molt bé; Anna Casassas tradueix excepcionalment bé –la traductora no s'ha de fer sentir i tanmateix hi ha de ser, amb plena consciència–.

Fleur Jaeggy en aquesta breu novel·la anomenada *Proleterka*, mot que significa *Proletària*, esdevé símbol d'estranyesa, de la relació distanciada, freda, glacial que mantenen filla i pare. El moviment del vaixell és extern, *de facto* no afecta els personatges: l'interior dels personatges és glacial, inalterable, immòbil, quiet, pesant.

La manera d'escriure de Jaeggy és també el·líptica, distanciada i, segons com, lateral. Inquieta el lector que cerca argument.

Les frases són breus. L'inici, sense tómb, ens situa de cap en el relat: "Han passat molts anys i aquest matí de sobte tinc un desig: voldria les cendres del pare." El final dóna una resposta que no és la que esperaves de cor.

En l'art complex de contar històries el difícil és velar la veritat.